

KÄSUNDUSLEPINGU NR 1.8-2/2721-1 ERITINGIMUSED

Eesti Vabariik, Sotsiaalministeeriumi kaudu, registrikood 70001952, asukoht Suur-Ameerika 1, 10122 Tallinn, keda esindab tervisevaldkonna asekanstler Anniki Lai (edaspidi nimetatud „käsundiandja“) ja

AS Corpore, registrikood 10522136, asukoht Maakri tn 19/1, 10145 Tallinn, Eesti, keda esindab juhatuse liige Janno Toots (edaspidi nimetatud „käsundisaaja“),
edaspidi koos nimetatud „pooled“ ja eraldi „pool“,
sõlmisid käesoleva käsunduslepingu (edaspidi „leping“) alljärgnevas:

1. Lepingu objekt

Lepingu objektiks on käsundisaaja poolt koolituse „Vaimse tervise toe mõõde riski- ja kriisikommunikatsioonis“ korraldamine ja meediatoe pakkumine (edaspidi „teenused“). Teenuste täpsem kirjeldus on esitatud tehnilises kirjelduses (Lisa 1) ja käsundisaaja pakkumuses (Lisa 2).

2. Teenuste osutamise aeg ja tähtpäevad

Käsundisaaja kohustub osutama lepingu objektiks olevad teenused 03.12.2025. Teenuste osutamise täpsem ajakava lepitakse kokku poolte avakohtumisel. Poolte volitatud esindajad võivad kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis lepingu täitmise käigus ajakava täpsustada ja kohandada, muutmata lõpptähtpäeva.

3. Lepingu hind

- 3.1. Lepingu alusel käsundisaaja poolt osutatavate teenuste eeldatav kogumaksumuseks on **25 000 eurot**, millele lisandub käibemaks õigusaktidega sätestatud korras, välja arvatud punktis 3.2 nimetatud juhul (edaspidi nimetatud „lepingu hind“). Käsundiandja tasub käsundisaaja pakkumuses esitatud ühikuhindade ja koolitusel osalenud isikute arvu alusel.
- 3.2. Kui pakkumuse esitamise ajal ei olnud käsundisaaja käibemaksukohustuslane või tal ei olnud kohustust käibemaksu arvestada, kuid selline kohustus tekkis pärast pakkumuse esitamist või lepingu täitmise käigus, peab käsundisaaja arvestama, et lepingu hind sellest käibemaksu võrra ei suurene.
- 3.3. Lepingu hind on lõplik ja sisaldab kõiki lepingu täitmise kulusid.
- 3.4. Lepingu hind tasutakse pärast teenuse nõuetekohast esitamist ja selle heakskiitmist käsundiandja volitatud esindaja poolt. Tasumine toimub poolte allkirjastatud üleandmise-vastuvõtmise akti alusel vastavalt esitatud arvele kahe maksena, peale 03.11.2025 ja 03.12.2025 koolituspäeva toimumist.
- 3.5. Käsundisaaja esitab Käsundiandjale arve e-arvena. E-arvet on võimalik saata e-arvete operaatori vahendusel. E-arve loetakse laekunuks selle operaatorile laekumise kuupäevast.

4. Erisätted

- 4.1. Lisaks üldtingimustes sätestatule kohustub käsundisaaja:
 - 4.1.1. pakkumuses esitatud meeskonnaliikmete vahetumise korral tagama, et teenust osutavad vähemalt väikehanke dokumentides nõutud pädevuse ja kogemusega isikud. Meeskonnaliikme vahetumise vajadustest tuleb käsundiandja esindajat teavitada esimesel võimalusel ning esitada uue meeskonnaliikme pädevust ja kogemust tõendavad andmed ja dokumendid. Meeskonnaliikmete vahetamiseks on vajalik käsundiandja nõusolek. Teavitus ja nõusolek esitatakse kirjalikku taasesitamist võimaldavas vormis.
 - 4.1.2. juhinduma teenuse osutamisel kutsetegevuse nõuetest;
- 4.2. Lisaks üldtingimustes sätestatule kohustub käsundiandja:
 - 4.2.1. tegema käsundisaajale kättesaadavaks kõik tema käsutuses olevad teenuse osutamiseks vajalikud materjalid vm;
 - 4.2.2. täpsustama teenuse osutamiseks vajalikud tegevused ja määrab tegevuste elluviimiseks tähtajad ning edastama vastava info käsundisaajale.
- 4.3. Käsundisaaja, sh tema töötaja, ametnik kui temaga mistahes muus lepingulises suhtes olev lepingu täitmisel osalev isik teavitab käsundiandja tööalase tegevusega teatavaks saanud Euroopa Liidu õiguse rikkumisest e-posti aadressil yihje@sm.ee. Käsundiandja tagab tööalase tegevusega teatavaks saanud Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse. Rikkumisest teavitamise ja teavitaja kaitse tagamise õiguslike aluste ning kohustuste rikkumisel kohalduva vastutuse osas

lähtuvad pooled [Töölasest Euroopa Liidu õiguse rikkumisest teavitaja kaitse seaduses](#) sätestatust.

5. Volitatud esindajad

- 5.1. Käsundiandja volitatud esindajaks lepingu täitmisega seotud küsimustes on Katrin Aarma, tel 59138587, e-post katrin.arma@sm.ee, või teda asendav isik.
- 5.2. Käsundisaaja volitatud esindajaks lepingu täitmisega seotud küsimustes on Aleksandra Moorast, tel 5542957, e-post aleksandra.moorast@corpore.ee.

6. Lepingu lisad

Lepingu juurde kuuluvad allkirjastamise hetkel lisadena alljärgnevad dokumendid:

- 6.1. Lisa 1 – tehniline kirjeldus;
- 6.2. Lisa 2 – pakkumus.

7. Muud sätted

- 7.1. Lepingu osaks on lisaks käesolevatele eritingimustele ja nende lisadele käsunduslepingute üldtingimused. Käsundisaaja kinnitab, et on üldtingimustega tutvunud paberkandjal või elektroonselt Sotsiaalministeeriumi kodulehel aadressil: <https://sm.ee/media/1861/download> ning tal oli võimalik nende kohta küsida selgitusi ja teha ettepanekuid eritingimustes üldtingimuste kohaldamata jätmiseks või muutmiseks. Pooled kinnitavad, et kõik üldtingimused on mõistlikud ega saa seetõttu olla tühised.
- 7.2. Kui konkreetsest sättest ei tulene teisiti, tähendab mõiste „leping” lepingu eritingimusi ja üldtingimusi koos kõikide lisadega. Lepingu dokumentide prioriteetsus on järgmine: eritingimused (I), lepingu lisad (II) ja üldtingimused (III). Vastuolude korral lepingu dokumentide vahel prevaleerib prioriteetsem dokument. Lepingu sõlmimisega kaotavad kehtivuse kõik käsundisaaja hinnapakumises või muus sarnases dokumendis sisalduvad tingimused niivõrd, kuivõrd need on vastuolus lepingu eritingimuste ja üldtingimustega.
- 7.3. Leping allkirjastatakse digitaalselt.

Käsundiandja

Käsundisaaja

/allkirjastatud digitaalselt/

/allkirjastatud digitaalselt/

Tel: 626 9301
E-post: info@sm.ee

Tel: 666 0605
E-post: corpore@corpore.ee

1. Koolituse ülesehitus

-2-päevane koolitus 03. novembril 2025 ja 03. detsembril 2025

-Ürituse kestvus 8h – 09.00-17.00

-Kummalgi päeval 2 kohvipausi ja lõuna

-Osalejate arv – orienteeruvalt 80 (sihtgrupp ministeeriumide, asutuste ja organisatsioonide kommunikatsioonijuhid, -spetsialistid, -nõunikud, kriisikommunikatsiooni spetsialistid ja koolitajad, ajakirjanikud (peamiste väljaannete ja meediamajade (pea)toimetajad)).

Täpne osalejate arv kinnitatakse 3 tööpäeva enne ürituse toimumist.

-Laudade paigutus – inimesed paigutatud laudkondadesse (kuni 8 inimest lauas, umbes 10 lauda)

-Tehnika – võimalus näidata arvutist pilti suurele ekraanile (projektor, projektoriekraan), kõnepult ja seminariruumi helitehnika (k.a mikrofoni)

- võimalus salvestada esinejate ettekanded (kaamera jm vajalik) koos hilisema videoklippide (3-4 tk) järeltöötusega

-Toitlustus – pausideks kohv, tee, vesi, soolane võileib/amps, magus amps, puuvili; lõunaks soe toit.

Toitlustus peab sisaldama ka taimetoidu menüüd.

-Pakkuja peab hankelepingu täitmisel eelistama keskkonnahoidlikke lahendusi, näiteks:

- 1) Toitlustuse pakkumisel tuleb kasutada korduvkasutatavaid nõusid ja söögiriistu;
- 2) Pakutav toit on mahe, kohalik, suures osas taimne, vabapidamise munad, õiglase kaubanduse kohv-tee, ühekorrapakenditeta;
- 3) Üritustel serveeritakse kraanivett kannudes;
- 4) Toitlustus on planeeritud minimaalsete jääkidega. Palume ülejäävat toitu mitte ära visata, vaid see kaasa pakkida korduvkasutatavatesse karpidesse korraldajatele, osalejatele, annetada Toidupanka või viia toidukappi. Juhime tähelepanu, et kuna toitu, mis on juba kord välja pandud, ei või edasi jagada, siis palume toitu korraga mitte liiga suurtes kogustes välja panna – toitu saab alati lisada;
- 5) Pakkuja peab toitlustamisega seotud jäätmed koguma liigiti. Minimaalselt tuleb eraldi koguda biojätmed, segapakend, taara, segaolmejätmed, papp/paber.

2. Ootused partnerile

Koolituste ettevalmistus ja tehniline läbiviimine koos järeltegevustega

- ✓ Koolituse ruum(ide) broneerimine ja ette valmistamine koos vajamineva sisu (lauad, toolid), kujunduse ja tehnikaga
- ✓ Toitlustuse korraldamine (kohvipaus snäkilauaga + lõuna + kohvipaus snäkilauaga)
- ✓ Salvestamise võimekus (teooria osa salvestus)
- ✓ Videoklippide järeltöötlus > valmis jagatavad klipid
- ✓ Sünkroontõlke korraldamine eesti-inglise-eesti
- ✓ Materjalid, nt nii esitlejate vajalikud väljaprintid kui baasmaterjal lauale
- ✓ Tagasisideküsitluse korraldamine
- ✓ Sihtrühma adresseerimine, osalejate registreerimine, infovahetus osalejatega
- ✓ Päevakava ja kutse kujundus (visuaalid)

- ✓ Teemaatiline kajastus avalikus meedias (meediasuhtlus, pressimaterjalide koostamine, vajadusel meediapinna ostmine jmt)
- ✓ Moderaatori leidmine koostöös tellijaga. Moderaatori leidmine hõlmab mh moderaatori kandidaatidega läbirääkimisi jm vajalikke tegevusi sobiva moderaatori leidmiseks. Moderaatori tasu maksmise ja arveldamise osas lepivad pooled lepingu täitmise käigus kokku. Moderaatori tasu ei sisaldu pakkumuse maksumuses.

3. Sisuline taust meediatoe pakkumiseks

- **Laiapindne vaimse tervise ja psühhosotsiaalse toe pakkumine kriisides**

Kriis on ootamatu ja erakorraline olukord, mis ohustab inimeste elu, tervist või vara ning häirib ühiskonna normaalset toimimist. Kriisid võivad tekkida erinevatel põhjustel – poliitilistel, looduslikel, tehnoloogilistel, keskkondlikel, majanduslikel, sotsiaalsetel või sõjalistel. Kriisi tunnused on muuhulgas, et need **omavad alati mõju inimtegevusele**, tekitavad inimestes ebakindlust ja hirmu, on üldjuhul ootamatud ja ainukordsed, kulgevad ettenägematult, toovad kaasa olukordi, kus asutused on sunnitud tegema rohkem koostööd teiste ühiskonnagruppidega, nõuavad kriitiliste otsuste langetamist suures määramatuses ja hästi juhitud kommunikatsiooniprotsesse.

Kriisiolukorrad võivad oluliselt mõjutada inimeste vaimset tervist ja heaolu. Kriisi korral seisavad inimesed tihtipeale silmitsi mitmesuguste tugevat stressi tekitavate teguritega: sotsiaalne isolatsioon, kokkupuude vägivallaga, lähedastest lahusolek või nende kaotus, kodu ja asjade kaotus, teadmatus, halvad elutingimused, piisava toidu ja pesemisvõimaluste puudumine, füüsilised vigastused ja haigused, juurdepääsu puudumine olulistele toetavatele teenustele.

Kriiside ja hädaolukordade korral inimestele **vaimse tervise toe pakkumine ei ole kitsalt tervishoiuteenuste või vaimse tervise raviteenuste korraldamise küsimus. Igal sektoril on oma roll inimeste heaolu kaitsmisel ja edendamisel.** See eeldab vastavate ametkondade ja asutuste töötajate teadlikkust vajalikust lähenemisviisist ja tegevusraamistikust.

MHPSS (ingl k *mental health and psychosocial support*) on rahvusvaheline katustermin, mida kasutatakse kriisiolukordades multisektoraalselt pakutavate vaimse tervise ja psühhosotsiaalse toe tegevustele viitamiseks. MHPSS metoodika juurutamine on osa riikliku tasandi kriisivalmiduse arendamisest. MHPSS on igasugune tugi inimestele, et kaitsta ja edendada nende heaolu ning ennetada ja ravida vaimse tervise häireid. **MHPSS põhimõtetele vastaval riski- ja kriisikommunikatsioonil on oluline osa inimeste toimetuleku ja heaolu toetamisel kriiside eel, kriisides ja kriiside järgselt.**

See, milliseid otsuseid tehakse, **milliseid sõnumeid ja kuidas inimestele kriisiolukordades antakse**, kuidas teenuseid pakutakse, **on väga suure mõjuga**, eskaleerides stressreaktsioone või toetades heaolu taastumist. COVID-19 pandeemia kogemused näitasid, et vaimse tervise mõjudega ei osatud piisavalt arvestada ja info ei olnud alati piisavalt selge. Avalikku kommunikatsiooni saab kujundada selliselt, mis võimaldab toetada inimeste heaolu, ennetada polariseerimist ja vähendada ebavõrdsust. Ka riski- ja kriisikommunikatsioon tuleb korralikult läbi mõelda ning võimalusel kasutada tõendusmaterjalil põhinevat lähenemist.

- **Riski- ja kriisikommunikatsioon elanikkonnakaitses**

Kriisi ajal on kiire ja efektiivne kommunikatsioon elutähtis. Riski- ja kriisikommunikatsioon õpetavad inimesi tundma, kust ja kuidas vajalikku infot saada ning milliseid samme astuda, et kaitsta end ja teisi kriisiolukorras.

Riskikommunikatsioon – avalikkuse teavitamine võimalikest ohtudest enne kriisi, et suurendada teadlikkust kriisidest ja nendeks valmisolekut.

Kriisikommunikatsioon – elanikkonna teavitamine vahetust ohust ja juhiste jagamine kriisi ajal.

Riskikommunikatsiooni eesmärk on kujundada:

- **teadlikkust** ehk teavitada elanikkonda kriisi põhjustavatest ohtudest ja tagajärgedest;
- **hoiakuid** ehk panna inimesed mõistma oma rolli kriisi ärahoidmisel ja kriisiolukorras hakkamasaamisel;
- **oskusi** ehk õpetada elanikke kriisiolukorras hakkama saama;
- **käitumist** ehk mõjutada käitumist kriisiolukorras.

Eesti kasutab ja arendab **kriisikommunikatsioonis mitmeid ohuteavituse viise** – eesmärk on tagada võimalikult laiaulatuslik teavitus kriisis ning erinevad teavitusteed olukordades, kus mingil põhjusel mõnda ohuteavituse kanalit kasutada ei ole võimalik. Ohuteavitusi edastatakse EE-ALARM teavitustena mobiiltelefonidele, sireenidega, samuti saadetakse ohuinfo ETV ja ETV+ kanalitele ribatekstina ning RDS tekstina Vikerraadios ning veebilehtede kriis.ee ja olevalmis.ee kaudu. Infot edastatakse ka riigiasutuste sotsiaalmeedias ning ajakirjanduse, eelkõige ERR, vahendusel. Ühtegi ohuteavitust ei edastata kunagi vaid ühe kanali kaudu.

Nii ohuteavitus/kriisikommunikatsioon kui vaimse tervise ja psühhosotsiaalse toe pakkumine kriisis kuuluvad elanikkonnakaitse tegevuste hulka.

Kommunikatsioonisõnumitesse ja infomaterjalidesse on oluline põimida inimese heaolu ja vaimse tervise toetamise aluspõhimõtteid. Võtmesõnumite levitamine aitab edendada positiivset toimetulekut, vajadusel abi otsimist ja häiritust kogevate inimeste toetamist. Põhisõnumid peaksid olema lihtsad, fokuseeritud ja konkreetsed ning aitama inimestel mõista normaalseid ja tavalisi stressireaktsioone, toetama inimeste säilenõtkust, rõhutama kultuuriliselt ja vanusele sobivaid toimetulekumehhanisme, laitmata kahjulikke toimetulekuviise (nt alkoholiga liialdamine) ning sisaldama teavet selle kohta, kuidas ja kust pääseda ligi vaimse tervise ja psühhosotsiaalse toe teenustele. Oluline on töötada välja ja levitada ka täiendavaid põhisõnumeid, mis on kohandatud vastavalt konkreetsete sihtrühmade vajadustele (nt mehed, naised, eakad, noorukid, hooldajad, puuetega laste hooldajad, puuetega inimesed, soolise vägivalla ohvrid, LGBT+ isikud, erineva keele ja taustaga migrandid ja pagulased jne).

MHPSS aluspõhimõtteid kommunikatsioonis:

- Vältige eeldust, et kõik kriisiga kokku puutunud inimesed on traumeeritud.
- Psühholoogiline häiritus on keerulises olukorras inimese tavaline ja loomulik reaktsioon. Keerulisest olukorrast tulenevad loomulikud stressireaktsioonid ei ole tingimata psüühikahäired – ärge patoloogiseerige stressireaktsioone ehk stressiseisund ei võrdu automaatselt vaimse tervise häirega.
- Lapsed reageerivad stressirohketele kogemustele täiskasvanutest erinevalt.
- Hädalukorrad mõjutavad inimesi erinevalt ja seetõttu vajavad nad ka erinevat tuge.
- Ärge küsige inimestelt nende võimalike läbielamiste kohta, kui nad ei taha sellest ise rääkida.
- Arvestage inimeste vajadustega, kellel on juba varasemalt diagnoositud vaimse tervise häired.
- Tunnustage ja tugevdage kogukondlikke organisatsioone ning võimestage nende tegevust.
- Vältige posttraumaatilise stressihäire (PTSD) rõhutamist, see pole ainus ega levinuim kriisijärgne vaimse tervise häire.
- Rõhutage inimeste vastupidavust ja toimetulekuvõimet, samal ajal mitte jättes tähelepanuta vähemust, kes vajab suunamist spetsialiseeritud vaimse tervise teenustele.

Kriisist mõjutatud inimest saab toetada igaüks – **kõige olulisem on inimlik ja hooliv suhtumine**. Tuleb mees pidada, et inimest ei survestataks läbielamist rääkima, kindlasti ei tohiks jõuliselt küsimusi esitada või kommenteerida – see võib vallandada uue trauma. Kui aga inimene soovib oma kogemusi jagada, tuleks olla nii empaatiline ja mõistev kui osatakse. Peamine on kuulata ära – kommentaaride ja nõuannetega tuleks olla äärmiselt ettevaatlik ja pigem neist hoiduda.

- Koolituse eesmärk

- Suurendada riski- ja kriisikommunikatsiooni korraldamisega seotud osapoolte teadlikkust laiapindse psühhosotsiaalse toe pakkumise komponentidest osana laiapindse riigikaitse teostamisest.

- Teadvustada, milline on kommunikatsioonivaldkonna roll laiapindse psühhosotsiaalse toe pakkumisel kriisides ning et sellel, kuidas kajastusi tehakse ja sõnumeid edastatakse, on väga suur mõju inimeste toimetulekule.
- Teadvustada riski- ja kriisikommunikatsiooni korraldamisega seotud isikute rolli ja praktilisi võimalusi toetada inimeste toimetulekut kriisis kogetud stressi ja reaalsete hirmudega.